

Statnett
firmapost@statnett.no
Saksnummer 2026/783

Dato: 12.06.2026

Hørings svar - Vilkår for balansemarkedene og balanseansvarlige iht. EBGL art. 18

Hafslund takker for muligheten til å komme med innspill i denne høringen. Vi ser frem mot påkoblingen til de europeiske balansemarkedsplattformene, i første rekke MARI, og vil understreke viktigheten av åpenhet og fortsatt dialog med bransjen, samt tilstrekkelige høringsfrister som gjør det mulig for aktørene å arbeide seg gjennom nye endringer.

Det er tett sammenheng og avhengigheter mellom høringen på EBGL art. 18 med frist i juni og vilkårene i Forskrift om systemansvar (FOS) med frist i august. Dermed burde begge disse høringene ha vært på samme, lengre frist.

Statnett varslet også før høringen at det ville deles en analyse som kunne gi bedre forståelse av den totale effekten av sammenligningen av dagens ubalansepris og foreslått design. Denne analysen ble først tilgjengelig 3. juni, knapt 1,5 uke før høringsfristen. Slik informasjon bør komme tidligere, spesielt i en høring hvor det er omfattende endringer og utfordrende å klare å se alle konsekvensene av disse endringene.

Bedre struktur samt tilstrekkelige og sammenhengende tidsfrister mener vi kan gi bedre hørings svar, som igjen vil gi bedre kvalitet i regelverksutviklingen.

Vi viser også til høringsinnspill fra Fornybar Norge.

Endring i aktiveringspris for aFRR (artikkel 27) og FCR-N (fos § 9)

Vi viser forslaget til artikkel 27, ledd 2:

«Det aktiverte aFRR-energivolumet skal prises per reguleringsretning til beste av mFRR-pris for planlagt aktivering og pris i døgnet.»

Aktivering av aFRR gjøres automatisk basert på frekvensavvik som oppstår i kraftsystemet i driftsøyeblikket. Bakgrunnen for dette frekvensavviket kan være mye, blant annet plutselige hendelser som oppstår i systemet (utfall av linjer, produksjon etc). Det betyr at aktivering av aFRR også kan skyldes hendelser som også krever direkteaktiveringer. Hafslund mener derfor at det aktiverte volumet skal prises til den beste prisen av mFRR-pris for planlagt aktivering og direkteaktivering og døgnetpris inntil det blir et aktiveringsmarked for aFRR.

Hafslund foreslår følgende tekst i Artikkel 27 2.ledd:

Det aktiverte aFRR-energivolumet skal prises per reguleringsretning til beste av mFRR-pris for planlagt aktivering, mFRR pris for direkteaktivering og pris i døgnet.

FCR-N (fos § 9)

I forslaget til endring av vilkår for marked for FCR står det i artikkel 20:

Statnett skal avregne aktivert volum for FCR-N i MWh som det beste av mFRR-pris for planlagt aktivering og pris i døgnet i reguleringsretning, i henhold til «Metode om vilkår for leverandør av FCR og vilkår for balanseansvarlige», artikkel 67.

Aktivering av FCR gjøres automatisk basert på frekvensavvik som oppstår i kraftsystemet i driftsøyeblikket. Bakgrunnen for dette frekvensavviket kan være mye, blant annet plutselige hendelser som oppstår i systemet (utfall av linjer, produksjon etc). Det betyr at aktivering av FCR også kan skyldes hendelser som også krever direkteaktiveringer. Hafslund mener derfor at det aktiverte skal prises til den beste prisen av mFRR-pris for planlagt aktivering og direkteaktivering.

Hafslund foreslår følgende tekst i Artikkel 20 1.ledd:

Statnett skal avregne aktivert volum for FCR-N i MWh som det beste av mFRR-pris for planlagt aktivering, mFRR-pris for direkteaktivering og pris i døgnet i reguleringsretning, i henhold til «Metode om vilkår for leverandør av FCR og vilkår for balanseansvarlige», artikkel 67.

Artikkel 42 no. 3 – Endring i krav til delelighet for bud med tilslag i mFRR CM

Statnett foreslår å kreve at maskiner som har en minimumskjøring over 50 MW ikke kan delta i CM-markedet. Dette begrunnes med at det kan gi høye priser i aktiveringsmarkedet fordi algoritmen hopper over bud og aktiverer mindre bud med høyere pris. Forslaget vil innebære at man får et mindre likvid og effektivt kapasitetsmarked med høyere kostnader for Statnett enn man ellers ville hatt. Aktørenes reguleringsressurser, som oppfyller kravene til å delta i aktiviseringsmarkedet, vil bli utestengt fra kapasitetsmarkedet på grunn av en for rigid algoritme.

I utbygging av ny regulerbar effekt, og spesielt for pumpekraftverk i pumpedrift større enn 50 MW, vil dette kravet ekskludere denne regulerbare ressursen fra å delta i kapasitetsmarkedet, da pumpeturbinaggregater ikke er egnet til å pumpe på delvis last. Pumpeturbinaggregater vil i mange tilfeller være et billigere og bedre alternativ som reserve i mFRR CM ned spesielt på sommerstid, hvor alternativet ofte vil være å kjøre magasinkraftverk for å ha reserver i systemdriften.

Hafslund mener at man heller bør se videre på forbedringer i algoritmen som velger bud i aktiviseringsmarkedet. Her har allerede Statnett gjort tiltak som de mener har hatt effekt på siden oppstart av mFRR EAM i mars 2025. Dette er tiltak som bedre flaskehalshåndtering (ABOT) og priselastisk etterspørsel, og det jobbes også med andre forbedringer (eksempelvis redusert etterspørsel). Hvis man legger til grunn det nye kravet om kun å tilby udelelighet i henhold til tekniske forhold, så vil også det kunne redusere volum av udelbare bud fra reguleringsobjekter som deltar i mFRR CM.

Hafslund mener derfor at det ikke bør innføres et krav til delelighet.

Vilkår for balanseansvarlige: Artikkel 88, pkt. 3

Artikkel 88 punkt 3 oppdateres, og dette er ment å samsvare med retningslinjer til FOS § 8, hvor FOS § 8 har høringsfrist i august.

Det er uheldig at to høringer som er gjensidig avhengige har to ulike høringsfrister. Det kan ikke tas stilling til oppdaterte formuleringer i artikkel 88 uten å se hen til retningslinjene beskrevet i FOS § 8.

Utgangspunktet for endringen i artikkel 88, kommer fra krav i EBGL artikkel 17: *«In real time, each balance responsible party shall strive to be balanced or help the power system to be balanced.»*

EBGL artikkel 17 fastsetter rollene til balanseansvarlige (BRP), herunder at de skal være økonomisk ansvarlige for sine ubalanser og i sanntid tilstrebe å være i balanse, eller hjelpe systemet med å være i balanse. Bestemmelsen legger ansvaret for systembalansen på markedsaktørene og gir insentiver til effektiv deltakelse i markedet. I sitt forslag til krav til balanseansvarlige mener vi at Statnett regulerer mer enn det EBGL artikkel 17 krever, gjennom å legge føringer for deltakelse i døgnet og etterfølgende markeder. Samtidig er deler av artikkel 17 ikke inkludert. Statnett følger dermed ikke kravet i EBGL artikkel 17.

Samtidig legges det opp til at det er to regelverk som regulerer de samme kravene til balanseansvarlige – på denne måten risikeres det at disse regelverkene beveger seg i ulike retninger på sikt. Det blir vanskelig for aktørene å navigere, også når det etter hvert kommer nye høringer.

Markedet og markedsmekanismene skal legge til rette for at aktørene har en egeninteresse i å minimere sine ubalanser. En detaljert regulering av markedsageregning ved å utfyllende beskrive rollene til balanseansvarlige mener vi kan være feil implementering av EBGL artikkel 17.

I bakgrunn og begrunnelse for endringen i FOS § 8, og i høringsdokument for EBGL kapittel 3.1.5 beskriver Statnett at dette fastslår konsesjonærens plikt til å være i balanse ved anmeldelse, og hvordan Systemansvarlig mener kravet til balanse skal praktiseres og hvordan handlet volum skal samsvare med aktørens forbruk og produksjon.

Implisitt kan det bety at aktørene har en plikt til å delta i døgnet og by inn all sin produksjon her. Reguleringsmyndigheten for energi, RME, har tidligere uttalt at det ikke er et eksplisitt krav i lovgivningen å delta i døgnet, men peker på at tilbakeholdelse av kapasitet kan utgjøre markedsmanipulasjon, eller forsøk på markedsmanipulasjon. Dette innebærer også økonomisk tilbakeholdelse av kapasitet. RME peker på at aktørene skal tilby produksjonskapasitet til marginalkost, men at legitime tekniske, regulatoriske og/eller økonomiske grunner for å tilby kapasitet over marginalkost, kan være å tilby tilgjengelig kapasitet til alternativkost. Det innebærer å hensynta prisforventninger i sekvensielle markeder.

Gjennom forpliktelsene i NEM og forbudet mot markedsmanipulasjon er det altså allerede regulert at aktører ikke har anledning til å holde tilbake produksjonskapasitet gjennom enten økonomisk eller fysisk tilbakeholdelse. Dette kravet vil i seg selv være tilstrekkelig, og det er unødvendig med en presisering av kravet som går lenger enn NEM-forskriften. Statnetts rolle skal ikke være å legge føringer knyttet til markedsageregning.

Hafslund støtter intensjonen med at det ikke skal være tillat å planlegge i anmeldingen for døgnmarkedet med åpen posisjon, men at det må skilles mellom ren spekulativ handel og muligheten for aktørene å kunne ta økonomisk rasjonelle beslutninger i døgnmarkedet og sørge for at dette kan hensyntas ved anmelding. Hafslund mener det er RME sin rolle å gi klare retningslinjer her, og at dette ikke skal reguleres ekstraordinært i verken FOS § 8 eller vilkår for balanseansvarlige.

Vi mener det er positivt at frist for rapportering av forpliktelser flyttes til 25 minutter før drift.

Når det gjelder presiseringen av at forpliktelser skal justeres i markedet så langt det er hensiktsmessig er dette en god presisering, så lenge det betyr at aktørene skal arbeide for å redusere sine ubalanser i markedet på bakgrunn av økonomiske rasjonelle vurderinger. Det vil likevel ikke være hensiktsmessig å inkludere dette eksplisitt i regelverket, da dette reguleres i NEM-forskriften, og det er RME sin rolle å gi god veiledning knyttet til hvilke vurderinger aktører har anledning til å gjøre i multimarkedsoptimalisering.

Hafslund mener at artikkel 88 punkt 3 bør begrenses til en prinsipiell plikt til å tilstrebe balanse uten konkrete krav eller henvisning til markedsadferd. Dette vil samsvare med Svenska Kraftnäts vilkår.

Hafslund ser frem mot videre dialog med Statnett og vi vil levere ytterligere innspill ved den neste høringsfristen i august.

Med vennlig hilsen
Hafslund Kraft AS

Cato Larsen
Fagansvarlig markedsendringer
cato.larsen@hafslund.no
+47 40244217

Kjersti Ness
Complianceansvarlig markedsreguleringer
kjersti.ness@hafslund.no
+47 47755962

Olav Berg
Seniorrådgiver rammevilkår
olav.berg@hafslund.no
+47 95968186